

Su Konstantino GLINSKIO

VARDU

PARENGĖ DANUTĖ BUDRYTĖ-SAMIENĖ IR
DANUTĖ MUKIENĖ

„Kaip artistas, iš savo turtingos ir taurios asmenybės jis sukūrė mums visą galeriją personažų – labai įvairių, bet visuomet išgyventų ir įtikinamų. Kaip režisierius jis pasižymėjo dideliu taktu, skoniu ir menine nuovoka, rasdamas deramą pusiausvyrą tarp realybės ir fantazijos, tarp tikrovės ir idealo. Kaip scenos pedagogas, jis brangino savo mokinių individualybę, skatino juos ugdyti ir turtinti savo vidaus pasaulį, krauti savo vaidybos meno išteklius. Dėl to Konstantinas Glinskis ilgai bus gyvas mūsų teatro tradicijoje ir vaidybos mene“.

Vincas Mykolaitis-Putinas

Scena iš Jurbarko Konstantino Glinskio teatro spektaklio „Elegija apie atsiskyrėlį Ignacą“ (pastatyta pagal A. Giedraitį-Giedrių). Scenarijaus autorė ir režisierė D. Budrytė-Samienė. Fotografas Algis Petraitis

„Jei aiškiai ir nematyti, kas palieka, visgi nė vienas kūrybos krislas nepradingsta, nes vaidybos tobulinimas, evoliucija pereina nuo vienas kitam. Jauna karta – žiūrovai ir jų artistai – jie lavinasi ir įsideda širdin visa, ką mato, ir tik per sena eina prie naujo. Tikroji kūryba daro įspūdį, t. y. užkrečia amžinai... Niekas pasauly nepražūna, visa, nors ir po truputį, bet stumia kultūros vežimą pirmyn.“

Konstantinas Glinskis

Publikacijoje panaudotos nuotraukos iš Danutės Budrytės-Samienės archyvo

KELIAS, KURIUO KONSTANTINAS GLINSKIS ATĖJO Į TEATRĄ

Jei Jurbarką pavadinsime teatro miestu, tikriausia, tam neprieštarauš nė vienas šio rajono gyventojas. Lietuviški spektakliai šiame mieste buvo pradėti vaidinti jau 1905-aisiais, praėjus metams po lietuviškos spaudos atgavimo. Tada Jurbarko, kaip ir Palangoje 1899-aisiais, buvo parodyta Keturakio „Amerika pirtyje“. Lietuvišką vakarą tąsyk čia surengė kompozitorius, chorų organizatorius ir dirigentas, muzikos publicistas, folkloristas, pedagogas ir muzikos visuomenininkas S. Šimkus (gimė 1887 m. vasario 4 d. Seredžiaus valsčiaus Motiškių kaime – dabar šis kaimas priklauso Jurbarko rajonui, mirė 1943 m. spalio 15 d. Kaune) ir vargonininkas J. Pocius.

S. Šimkus studijų Varšuvos muzikos institute metais (1904–1906) mokėsi vargonų klasėje pas prof. J. Suržinskį, sugrįžęs per atostogas į gimtąjį Jurbarką, organizuodavo lietuviškus vakarus, spektaklius, rengdavo koncertus, užrašinėdavo liaudies dainas. 1904–1906 m. jis vadovavo ir Varšuvos lietuvių draugijos chorui.

Įprasta teigti, kad Konstantinas (Kastantas) Glinskis į teatrą

veiklą įsitraukė S. Šimkaus darbų ir idėjų paskatintas. Neabejotina, kad būsimajam aktoriui, režisieriui, pedagogui K. Glinskiui renkantis gyvenimo kelią, 1905 m. Jurbarko pamatytas spektaklis buvo viena iš paskatų pasukti į teatrą.

K. Glinskis gimė 1886 m. liepos 25 d. Jurbarko, mirė 1938 m. gruodžio 3 d. Kaune. 1905 m. jis jau buvo devyniolikmetis ir mokėsi Kauno gimnazijoje. Kai, gavus caro valdžios leidimą surengti lietuvišką vakarą Jurbarko, S. Šimkaus iniciatyva didelis jungtinis Skirsnemunės ir Jurbarko parapijų choras bei aktoriai Vasilčikovų daržinėje surengė koncertą ir parodė spektaklį „Amerika pirtyje“, tarp žiūrovų buvo ir Konstantinas, pažintį su scenos menu pradėjęs mokydamasis Kaune. Vėliau jis, prisimindamas šį neeilinį įvykį, yra pasakojęs, kad tąsyk Jurbarko žiūrovų prisirinko pilna daržinė, renginys visiems paliko didžiulį įspūdį, nepaisant to, kad spektaklio metu aktoriams nelabai sekėsi, lempa vis užgesdavo ir nukrisdavo, scena buvo nestabili, o paskutiniame veiksme ir visai sugriuvo. Buvo plojama ne tik aktoriams, bet ir tą vakarą dainavusiam S. Šimkaus diriguojamam chorui.

Vėlesniais metais lietuviški vakarai Jurbarko tapo įprastu reiškiniumi. Rengiant juos aktyviai pradėjo dalyvauti ir atostogų metu iš

(Nukelta į p.)

(Atkelta iš 5 p.)

Kauno į Jurbarką sugrįžtantis K. Glinskis, pats tuose spektakliuose ir vaidinęs.

Tais metais spektaklius Jurbarkė statydavo, vakarus organizuodavo būrelis bendraminčių, tarp kurių buvo J. Byla, J. Daulianskis, Giedraičiai (Jurbarko viršaičio sūnūs), A. Kundrotas, Z. Toliušis, Žilūtės (viena iš jų Marija) – Jurbarko knygyno savininko dukros, bendravo su Šlapeliais). Vėlesniais metais, plėtodami šio krašto teatro tradicijas, ryškų pėdsaką paliko K. Ambrozaitis, A. Giedraitis ir K. Glinskis.

Čia, Jurbarkė, jaunojo K. Glinskio vaidybinius sugebėjimus pastebėjo Jurbarko dvaro šeimininkai Vasilčikovai ir pas juos viešintys kilmingi svečiai iš Peterburgo. Jie paragino Vasilčikovų dvaro girių prievaizdu ir „kamarninku“ tarnavusį Konstantino tėvą Henriką Glinskį ir jo motiną Olgą Tibeį (ji buvo totoriaus ir prūsų lietuvės duktė, į Jurbarką atvykusi gyventi iš Batakių), leisti Konstantiną mokytis teatro meno, tačiau tėvai, nors ir buvo išsilavinę žmonės, tam prieštaravo – jie nenorėjo, kad sūnus taptų, anot jų, „komediantu“. Ir tik vėliau, kai šis jų nesantuokinis sūnus (jam tėvas savo pavardę davė tik tada, kai susituokė su Konstantino mama ir kai Konstantinui tėvo pavardės prirėikė stojant į Kauno gimnaziją) už savo teatrinius sugebėjimus viešai buvo pagirtas didikų Vasilčikovų bei jų svečių, tėvai kiek nuolaidžiau ėmė žiūrėti į sūnaus polinkį teatrui.

1906 m., kai Konstantinas buvo aštuntoje klasėje, mirė tėvas. Tada šeimos pajamos ženkliai sumažėjo, todėl K. Glinskis liko Jurbarkė ir čia ėmė verstis privačiomis pamokomis, o laisvalaikiu užsiimdavo kul-

tūrine veikla, padėdavo mieste rengti lietuviškus vakarus ir vaidinimus.

Praėjus metams po Kostantino tėvo mirties, Vasilčikovų dvarą pasiekė vienos Peterburge gyvenusios kunigaikštienės laiškas, kuriame ji pranešė, kad K. Glinskio laukiama atvykstant į Peterburgą. Konstantinas, nieko nelaukęs, išsiruošė ten ir įstojo į žymaus rusų aktoriaus V. Dalmatovo įkurtą teatro mokyklą, veikusią prie Peterburgo Mažajo teatro, vadinamo A. Suvorovo vardu. Vasaromis sugrįžęs į Jurbarką atostogų, jis ir toliau padėdavo organizuoti lietuviškus vakarus, pats savarankiškai lietuvių ir rusų kalbomis statydavo spektaklius.

Tais laikais Jurbarko aktoriai savo spektaklius rodydavo vadinamajame inteligentų (arba piliečių) klube. Žiūrovų netrūkdavo, nors tais laikais nebuvo tradicijų apie tokius renginius plačiai skelbti; žmonės vienas per kitą iš anksto sužinodavo, kada bus vaidinama, tad spektaklio dieną užtekdavo prie teatro pastato nedidelį ranka rašytą skelbimą pakabinti. Beje, kartais, nors ir retai, apie tokius lietuviškus vakarus-spektaklius už tam tikrą atlyginimą iš sakyklos paskelbdavo klebonas.

Iš tais metais per spektaklius surinktų lėšų Jurbarko teatras suremontavo patalpas, nusipirko pianiną, reikalingų baldų. Dalis lėšų buvo skirta Peterburge besimokantiems neturtingiems moksleiviams bei studentams šelpti.

K. Glinskis Jurbarkė spektaklius lietuvių ir rusų kalbomis statė, kai kuriuose iš jų pats ir vaidindavo 1905–1914 metais. Tarp šių spektaklių buvo A. Keturakio „Amerika pirtyje“, S. Pšybyševskio „Motina“ (jame K. Glinskis sukūrė pagrindinį vaidmenį), Dviejų moterų „Velnias spąstuose“, A. Su-

Konstantinas Glinskis. Fotografas nežinomas. Fotoreprodukcija iš RKIC archyvo

chodolskio „Ūkanos“, A. Čechovo „Jubilėjus“, A. Jabločkino „Daug triukšmo dėl menkniekių“, A. Strindbergo „Tėvas“ (jame K. Glinskis taip pat sukūrė pagrindinį vaidmenį) ir kt. Studijų ir vėlesniais metais dalį pjesių Jurbarkė jis statydavo Peterburge matytų spektaklių pavyzdžiu. Taip K. Glinskis palaipsniui Lietuvoje tapo gana plačiai žinomas kaip režisierius ir aktorius. Statydamas spektaklius ir organizuodamas kultūros vakarus, kaip pats yra sakęs, dažniausiai būdavo ne tik vakaro organizatorius, režisierius, aktorius, bet ir kirpėjas, stalius, pasiuntinys, darydavo viską, ką tik galėdavo padaryti.

1910 m. K. Glinskis baigė teatro mokyk-

Jurbarko parke (buvusioje kunigaikščių Vasilčikovų dvaro sodyboje). Danutės Mukienės nuotraukos

lą ir rudenį pradėjo dirbti aktoriumi Peterburgo Mažajame teatre. Čia su nedidelėmis pertraukomis jis vaidmenis kūrė iki Pirmojo pasaulinio karo. 1912–1914 m. papildomai aktoriumi ir režisieriaus N. Arbatovo padėjėju dirbo Ermitražo teatre (atnaujintame caro Žiemos rūmų teatre, kuriam vadovavo Konstantinas Romanovas). Pirmojo pasaulinio karo pradžioje, norėdamas išvengti tarnybos caro armijoje, kuriam laikui buvo priverstas teatrinę veiklą nutraukti. Tada įsidarbino Peterburgo Technologijos universiteto dirbtuvėse. Paskelbus demobilizaciją, vėl sugrįžo į teatrą – pradėjo dirbti V. Komisarževskajos teatre, o kai šis teatras savo veiklą nutraukė, perėjo į Dramos meno teatrą.

Gyvendamas Peterburge K. Glinskis vienas iš pirmųjų lietuvių pradėjo rūpintis lietuviško profesionalaus teatro kūrimu.

PRIE JURBARKO MĖGĖJŲ TEATRO IŠTAKŲ

1912 m. birželio 28 d., būdamas Jurbarko, K. Glinskis savo laiške A. Jasūdžiui rašė: „Mūsų spektaklių tikslas grynai šviečiamasis, tikslas žadinti lietuvių tautos susipratimą, sukurti savo nacionalinį teatrą, ir kaip šiltadaržyje priglausti teatre jaunus, gležnus visų meno šakų metūgius. Mes dirbam didelį tautinį darbą... Reikia atminti, kad ne pinigų mums reikia įsigyti, bet statyti spektaklius, ir juo daugiau jų bus, tuo geriau... Darysime klaidų? Tai kas. Užtat tai bus pamoka kitiems, ir mūsų darbas vis tiek niekais nenueis...“

Į Lietuvą iš Peterburgo K. Glinskis sugrįžo 1919 metais. Čia jis greitai tapo teatrinės kolegijos, kurioje tais metais dirbo daug iškilų ano meto lietuvių kultūros veikėjų, tarp jų ir Sofija Čiurlionienė-Kymantaitė, Balys Sruoga, kolektyvo nariu. Tų pačių metų kovo mėnesį K. Glinskio buvo paprašyta suorganizuoti lietuvių valstybinį teatrą, kuris turėjo tapti valstybine įstaiga (tokio statuso iki to laiko Lietuvoje neturėjo nė vienas čia veikęs teatras). K. Glinskis šį pasitikėjimą pateisino. Teatras 1919 m. buvo įkurtas Vilniuje. Į pirmąją premjerą susirinkusiems teatro gerbėjams buvo parodyta Jaunučio-Strazdo pjesė „Sugrįžo“, pasakojanti apie lietuvių kovą prieš spaudos draudimą.

Kai 1919 m. lenkai okupavo Vilniaus kraštą, K. Glinskio teatras persikėlė į Kau-

Vaidina Jurbarko 3 metus veikusios jaunimo studijos aktoriai. Fotografė Milda Pociūtė

ną, kur tuo metu veikė ir režisieriaus Juozo Vaičkaus vadovaujama teatro trupė. Tuo laikotarpiu su savo trupe K. Glinskis kurį laiką buvo įsikūręs ir Jurbarko. Pokario metais K. Glinskio J. Vaičkaus trupės susijungė – taip buvo įkurta Vaidilų bendrovė „Anga“.

1921 m. balandžio 29 d. K. Glinskis pradėjo dirbti dramos ir operos vaidyklų administratoriumi, o 1922 m. tapo Valstybės teatro režisieriumi ir aktoriumi. 1924–1934 m. jis dėstė Valstybės teatro vaidy-

bos mokykloje. Čia K. Glinskio mokiniais buvo S. Čaikauskas, V. Derkintis, G. Jakavičiūtė, S. Jukna, J. Miltinis ir nemažai kitų vėliau iškiliais teatro veikėjais tapusių asmenybių.

Visą tą laiką K. Glinskis palaikė glaudžius ryšius su Jurbarko gyvenusiais ir kūrėnais teatro žmonėmis. Jo paskatinta Jurbarko mėgėjų teatro trupei pradėjo vadovauti O. Lukoševičiūtė. Vėliau tuo užsėmė J. Sto-

(Nukelta į 8 p.)

Scena iš Jurbarko Konstantino Glinskio teatro J. Skinkio spektaklio „Moters kerštas“. Režisierė D. Budrytė-Samienė. Fotografas Algis Petraitis

Scena iš Jurbarko Konstantino Glinskio teatro spektaklio „Rimas pas Kęstutį“ (autorė B. Pūkelevičiūtė, spektaklio režisierė D. Budrytė-Samienė). Nuotrauka iš Jurbarko K. Glinskio teatro archyvo. Fotografas nežinomas

(Atkelta iš 7 p.)

nys ir J. Kriaučiūnas. 1954 m. Jurbarko kultūros namuose veikusio dramos būrelio vadovais tapo režisierius Algirdas Pauliukaitis ir Antanas Švedas.

1959-ieji – simboliniai Jurbarko Konstantino Glinskio teatro įkūrimo metai.

Jurbarko teatro vadovai ir aktoriai nuo pat teatrinų tradicinių formavimosi šiame mieste pradžios stebindavo savo kūrybiniais ieškojimais ir puikia vaidyba. 1959 m. šiam kolektyvui vienam iš pirmųjų Lietuvoje buvo suteiktas Liaudies teatro vardas. Tie metai simboliškai laikomi ir Jurbarko Konstantino Glinskio teatro įkūrimo data.

Ilgą laiką šiame teatre vaidino Birutė Skandūnienė, Danutė Mikėlaitienė, Juozapas Abromavičius, Adelė Zubačiova, Laima Ašmonaitienė, Aldona Orentienė, Judita Vilimienė, Alfredas Venclovas.

Nuo 1980 m. kolektyvo sėkmę daug kuo lėmė Klaipėdos universiteto fakultetų Režisūros katedroje išugdytų teatralų meistriškumas ir kūrybiniai ieškojimai. Tuo laikotarpiu čia spektaklius statė šios katedros studentai E. Daugnora, R. Kulikauskas, P. Narbutas, o 1984 m. į Jurbarką atvyko dirbti ir iki šiol čia kuria šios katedros absolventė Danutė Budrytė-Samienė. Ji gimė 1959 m. Kupiškio rajone, 1977 m. baigė Subačiaus vidurinę mokyklą, 1979 m. – Vilniaus kultūros mokyklą, kurioje įgijo mėgėjų teatro režisierės specialybę. Vėliau studijavo Klaipėdos universitete, kurį baigdama 1985 m. įgijo kultūros-švietimo darbuotojo, saviveiklos teatro režisieriaus specialybę. 2006 m. Klaipėdos universitete papildomai baigė teatrologijos magistrantūros studijų programą. Jai suteiktas menotyras magistro kvalifikacinis laipsnis.

Žiūrovų simpatijas ir aukšto specialistų įvertinimo pelnė jau pirmasis Jurbarke jos pastatytas spektaklis – Hermano Zudermano „Kelionė į Tilžę“ (tai buvo D. Budrytės-Samienės diplominis darbas). Su šiuo spektakliu jurbarkiečiai dalyvavo ir Mažosios Lietu-

vos tema organizuotuose renginiuose, kurie vyko Olštyne, Mronogo, Krutyn, (Lenkija), Travemiunde (Vokietija), įvairiuose Lietuvos mėgėjų teatro festivaliuose ir šventėse. Teatras nuolat plėtoja edukacinę veiklą, įgyvendina įvairius kultūrinius projektus, rengia respublikinius festivalius ir seminarus mėgėjų teatrams.

1995-aisiais, kai Lietuva minėjo K. Glinskio 110-ąsias gimimo metines, Jurbarko liaudies teatrui buvo suteiktas Konstantino Glinskio teatro vardas. Tada teatrui vadovavo Klaipėdos universiteto absolventė D. Budrytė-Samienė, režisieriumi dirbo A. Pauliukaitis, pastatyminės dalies vedėju – Antanas Švedas.

Jurbarko Konstantino Glinskio teatras

„Spalvingas gyvenimas kuriamas iš atsiminimų, savų išgyvenimų – kaip mitas apie gyvenimą, kuris gal jau buvo, o gal dar tik bus. Vaidina visi, iš žmonių formuojami vaizdiniai, išplečiamos daiktų funkcijos, iškeliamos jų retos savybės. Kalbėti reikia ne šiaip sau, o sekti saktmę, kurti piešinį – baugų, baisų, kondensuotą. Reikia ir gyvenimiškos patirties, kad bet kuris įvykis būtų atgaivintas ir pasakojamas ar išgyvenamas sustiprintai, sureikšmintai, nepaprastai. [...] Kai žmonės sugeba pereiti iš realaus gyvenimo į fantazijų pasaulį, suranda elgesio motyvus, tada ir prasideda tikroji teatrinė kūryba. Čia ir slypi žmogaus kūrybinės prigimties stebuklas ir žavesys. Pagyvenę žmonės pajunta savo reikšmingumą, o jaunimas kaip gandriukai išmoksta mojuoti sparnais. Tas mojavimas vėliau bus reikalingas skrendant į dausų šalį per audras, tam są ir kitus pavojus, o svarbiausia sugebės grįžti į lizdavietes. Būtent šie Jurbarko teatro privalumai – apeigų žinojimas, mokėjimas dainuoti balades gyvu balsu, be fonogramos, sugebėjimas jausti gyvenimą ten ir čia – žavėjo ir žavi.“

Petras Bielskis

Jurbarko Konstantino Glinskio teatras savo veiklos pradžioje statydavo lietuvių, rusų ir kitų užsienio šalių dramaturgų veikalus. Palaipsniui jis didesnį dėmesį pradėjo skirti dramaturgijai, kuri aktuali šio regiono gyventojams, pasakoja apie krašto istoriją. Kolektyvo repertuare yra ir senųjų komedijų, užsienio dramaturgų kūrinių.

2011–2014 m. prie Jurbarko K. Glinskio teatro veikė jaunimo studija, kurios vadovė ir režisierė buvo Klaipėdos universiteto absolventė Agnė Banytė. Ji padėjo puikius aktorinės mokyklos pagrindus. Šios studijos pastatyti spektakliai išsiskirdavo režisierės profesionaliu dramaturgijos, scenografijos suvokimu, gerai parengtų aktorių vaidyba.

Šis teatras savo spektaklius rodo ne tik Jurbarke. Juos turėjo progos pamatyti ir Lietuvos nacionalinio akademinio dramos, Jaunimo, Mažojo, Kauno dramos teatrų lankytojai.

Kolektyvas nuolat dalyvauja „Muziejų nakties“ renginiuose, šventėse „Panemunių žiedai“, mėgėjų teatrų festivaliuose „Atspindžiai“,

„Aidas“, „Pjero dienos“, „Rietavo vasaros vaidinimai“, „Kvartetas“ ir kt.

Šis teatras yra pelnęs Lietuvos Respublikos Seimo, Žemės ūkio ministerijos, Klaipėdos universiteto, teatrologo Vytauto Maknio, Lietuvos persitvarkymo Sąjūdžio, Laukuvos seniūnijos ir daugelį kitų premijų. Jam paskirta respublikinė nominacija „Už geriausią nacionalinės dramaturgijos pastatymą“ (spektaklis „Jie mane paliko“). Už nacionalinės dramaturgijos populiarinimą šis teatras apdovanotas respublikiniu Kazimieros Kymantaitės prizų. Kolektyvas du kartus yra nominuotas už ryškiausią sezono nacionalinės dramaturgijos interpretavimą (spektakliai „Ūpo žmonės“ ir „Elegija apie atskyrėlį Ignacą“). Dvidešimt penktą kartą Lietuvoje surengtoje Klotimo teatrų krivūlėje K. Glinskio teatrui buvo paskirtas pagrindinis kunigo J. Katelės prizas ir premija.

2011 m. kolektyvas ir jo vadovė buvo pripažinti geriausiais tarp mėgėjų teatrų – kolektyvas apdovanotas „Aukso paukšte“.

2014 m. Teatro dienos proga už nacionalinės dramaturgijos pastatymus kolektyvas gavo Europos Parlamento narės dr. L. Andrikienės paskirtą nominaciją.

Aukštai yra įvertinti ir atskirų kolektyvo narių nuopelnai: teatro veteranė Birutė Skandūnienė apdovanota respublikine nominacija už nuopelnus Lietuvos mėgėjų teatrui, Jūratė Videikienė – respublikine nominacija „Už geriausią moters vaidmenį“ (spektaklis „Ūpo žmonės“), K. Kymantaitės prizas yra paskirtas aktoriumi J. Abromavičiui bei L. Juzikėnaitėi-Ašmonaitienei, o režisierė D. Budrytė-Samienė už apysakos „Šaktarpis“ inscenizavimą apdovanojama respublikinė Kultūros ministerijos skiriama Boriso Dauguviečio I premija. Jai

yra įteiktas ir Didžiojo Gintaro ordinas.

Konstantino Glinskio teatras – nuolatinis miesto švenčių ir įvairių renginių dalyvis. Jis daug gastroliuoja, yra dalyvavęs festivaliuose ir šventėse, kurios vyko Olštynė, Mrongowe, Krutynr, Punske (Lenkija), Travemiunde, Liubeke, Kraisheime (Vokietija), Heringe (Danija), Orange, Pamierse (Prancūzija), Niemane (Rusija), Jarmaloje (Latvija) ir kitose pasaulio šalyse.

Kolektyve daugiausia vaidina vyresnio amžiaus aktoriai, tačiau dažnai kartu su jais į teatrą ateina ir jų vaikai, anūkai, kartais – net ir marčios bei žentai.

Šis teatras Jurbarke jau daug metų ren-

gia tradicinį tarptautinį mėgėjų teatrų festivalį-seminarą „Senjorai ir jaunystė“, koncertus Teatro dienos proga. Čia įgyvendinamas ir teatro projektas „Istorija ir teatras“, skirtas Lietuvos rezistencijos kovoms atminti bei projektas „K. Glinskio teatro vasara“.

Paskutiniaisiais metais kolektyvas daug dėmesio skiria profesionalaus meno populiarinimui rajone. Jo iniciatyva nuo 2005 m. vyksta „Susitikimų“ renginiai – kultūros ir kūrybos vakarai, koncertai, spektakliai, susitikimai su profesionaliais menininkais.

(Nukelta į 10 p.)

Scena iš Jurbarko Konstantino Glinskio teatro spektaklio „...jie mane paliko“ (pastatyta pagal B. Pūkelevičiūtės kūrinį). Scenarijaus autorė ir režisierė D. Budrytė-Samienė. Fotografas Algis Petraitis

Jurbarko kultūros centras. Nuotrauka iš Jurbarko kultūros centro archyvo. Fotografas nežinomas

(Atkelta iš 9 p.)

Teatro vadovės ir režisierės D. Budrytės-Samienės inscenizacijos, pjesės, eilėraščiai, dainų tekstai, kuriems muziką kuria jurbarkietė kompozitorė Rūta Šličkutė, skamba kolektyvo statomuose spektakliuose, koncertuose, kituose renginiuose.

Teatro pastatymai, aktorių vaidyba yra plačiai nušviečiama respublikiniuose leidiniuose „Lietuvos scena“, „Mėgėjų teatras“, Amerikos lietuvių dienraštyje „Draugas“. Knygoje „Tautos teatras“ (t. 5) yra paskelbtas teatro režisierės D. Budrytės-Samienės magistro darbas „Jurbarko regioninis teatras“. Apie šį kolektyvą pasakoja režisieriaus Gyčio Padegimo pastatyta dokumentiniame filme „Teatro instinktas“. Teatro aktoriai yra vaidinę lietuviškuose meniniuose filmuose „Kaimynai“ (rež. Vidmantas Bačiulis), „Neatmenu tavo veido“ (rež. Donatas Banionis), „Vienui vieni“ (rež. Jonas Vaitkus).

Šiuo metu teatro vadove ir režisiere dirba D. Budrytė-Samienė, režisierės padėjėju – Kęstutis Matuzas.

SVARBESNI JURBARKO KONSTANTINO GLINSKIO TEATRO SPEKTAKLIAI, ĮVYKIAI IR DATOS

1988 m. Jurbarko Konstantino Glinskio teatras pastatė L. Džiulienės-Žmonos pjesę „Lietuvaitės“.

1989 m. scenos gerbėjams pradėta rodyti Vinco Kudirkos pjesė „Viršininkai“.

1990 m. pastatyta Vydūno „Sigutė“, D. Budrytės-Samienės poezijos spektaklis „Kęstutaičiai“, D. Budrytės-Samienės „Kryžių Lietuva“.

1994 m. įvyko D. Budrytės-Samienės spektaklio, sukurtas pagal E. Vicherto „Šaktarpis“, premjera.

1996 m. pastatyta G. Veličkos pjesė „Žmonės prie vieškelio“.

1997 m. pradėtas rodyti P. Palmer spektaklis „Mūsų rankose“.

1998 m. įvyko M. Sebastijano pjesės „Bevardė žvaigždė“ premjera.

1999 m. jurbarkiečiai buvo pakviesti dalyvauti G. Landsbergio-Žemkalnio pjesės „Blinda – svieto lygintojas“ premjeroje.

2000 m. parodyta inscenizacija pagal B. Mačionio legendą „Bišpilis“.

2002 m. įvyko P. Petliuko pjesės „Brangusai pabučiavimas“ premjera.

2003 m. scenos gerbėjams pradėta rodyti B. Pūkelevičiūtės pjesė „Rimas pas Kęstutį“.

2005 m. pastatytas D. Budrytės-Samienės spektaklis „...jie mane paliko“ (pagal B. Pūkelevičiūtės knygą „Devintas lapas“).

2006, 2008 m. Lietuvos liaudies kultūros centras Jurbarko Konstantino Glinskio teatrą apdovanojo už įdomiausius nacionalinės dramaturgijos pastatymus.

2008 m. žiūrovai buvo pakviesti į nežinomo autoriaus komedijos „Ūpo žmonės“ premjerą.

2008 m. teatro aktorė Jūratė Videikienė apdovanojama už sukurta geriausių moters vaidmenį.

2008 m. teatro veteranei Birutei Skandūnienei skirta respublikinė nominacija už nuopelnus Lietuvos teatrui.

2009 m. liepos 1–6 dienomis, Vilniuje vykstant dainų švenčiai „Amžių sutartinė“, kuri buvo skirta Lietuvos vardo paminėjimo rašytiniuose šaltiniuose tūkstantmečiui, jurbarkiečių teatro aktoriai kartu su penkiolikos kitų Lietuvos mėgėjų teatrų aktorių grupe Lietuvos rusų dramos teatre suvaidino jungtinį spektaklį – Keturakio „Amerika pirtyje“ (jungtinio spektaklio režisierius Jonas Budziliauskas (Rokiškis), scenografas-dailininkas Rimvydas Pupelis). Jurbarkiečiai šiame spektaklyje vaidino penktąją sceną – savo meistriškumą čia demonstravo aktoriai Juozapas Abromavičius (Bekampis), Violeta Greičiūnienė (Bekampienė), Alvydas Šimaitis (Vincas), Violeta Vazytė-Skridlienė (Agota), režisierė D. Budrytė-Samienė.

2009 m. televizijos režisierius Saulius Beržinis nufilmavo K. Glinskio teatro spektaklį – D. Samienės inscenizaciją „...jie mane paliko“ (pagal B. Pūkelevičiūtės „9 lapas“). Šio teatro aktoriai yra dalyvavę ir Lietuvos kino studijai kuriant meninius filmus „Neatmenu tavo veido“ (rež. D. Banionis, Lietuvos kino studija), „Vienui vieni“ (rež. J. Vaitkus, Daumanto kino studija).

2009 m. spalio mėnesio pabaigoje Jurbarke gražiais renginiais paminėtas teatro penkiasdešimtmetis. Jų metu vaidino į svečius atvykę Gruzijos ir Šakių rajono aktoriai, vyko ankstesniais metais jurbarkiečių pastatytų spektaklių fragmentų vaidinimai, Sauliaus Beržinio filmo „... jie mane paliko“ premjera. Buvo surengta ir teatralų kūrybos paroda, koncertas „Visada jaunas teatras“, vyko konferencija, kurioje prisimintas ir įvertintas K. Glinskio teatro nueitas kelias.

Jubiliejinį renginių metų teatro veteranams Birutei Skandūnienei, Danutei Mikelaienei, Juozapui Abromavičiui, režisieriui D. Budrytei-Samieniui įteikti Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos padėkos raštai. Lietuvos liaudies kultūros centro padėkos jubiliejaus proga už nuopelnus plėtojant mėgėjų teatrą buvo įteiktos Monikai Buitkuvieni, Lijanai Kriaučiūnienei, Alvydai Šimaičiui, Arvydai Višinskiui ir Jūratei Videikieni. Mėgėjų teatrų sąjunga apdovanojo L. Ašmonaitienę, Aldoną Orentienę, J. Vilimienę, A. Venclovą ir A. Zubačiovą. Jurbarko rajono savivaldybės padėkos raštai jubiliejaus dienomis buvo įteikti Editai Gylienei, Violetai Greičiūnienei, Juozui Kovėrai, Jonui Tamošaičiui, Violetai Vaznytei-Skridlienei.

2010 m. įvyko naujo spektaklio premjera – D. Budrytės-

Samienės pjesės „Elegija apie atsiskyrėlį Ignacą“ (pagal A. Giedraičio-Giedriaus apsakymą „Ignacas Globys“).

2010 m. teatras dalyvavo respublikiniame projekte (miniatiūrų festivalyje) „Siaurukteatris“, kuris vyko Anykščių rajone Surdegio geležinkelio stotyje. Jurbarkiečiai šiame renginyje parodė legendą „Bišpilis“ (pastatyta pagal B. Mačionį).

2010 m. teatrui ir jo režisierėi D. Budrytei-Samienei už nacionalinės dramaturgijos plėtojimą įteiktas Kazimieros Kymanaitės prizas.

2012 m. Jurbarkiečiai pastatė J. Skinio pjesę „Moters kerštas“.

2013 m. teatras scenos mėgėjus nudžiugino nauja premjera – Kristijono Donelaičio „Metai. Rudens gėrybės“.

2013 m. Laukuvoje vykusioje dvidešimt penktojoje Lietuvos Klotimo teatrų krivūlėje K. Glinskio teatras gavo prizą už trisdešimties metų lietuvių dramaturgijos vaidinimus, už vaidinimus partizanų žūties vietose, panemunių pilyse (Jurbarko K. Glinskio teatras yra nuolatinis Klotimo teatro krivūlių dalyvis).

2014 m. K. Glinskio teatrui įteikta Europos parlamento narės dr. Laimos Andriekienės nominacija „Už nacionalinės dramaturgijos pastatymus“.

K. Glinskio teatras, kuris Lietuvos liaudies kultūros centro specialistų yra priskirtas I mėgėjų teatrų grupei, atrinktas dalyvauti 2014-aisiais metais Vilniuje vykšančioje Dainų šventėje „Čia – mano namai“.

Prie Jurbarko K. Glinskio teatro veikia Jaunimo studija.

GIRDŽIUOSE TAIP PAT STATOMI SPEKTAKLIAI

Jurbarko teatro pavyzdžiu seka ir Girdžių gyvenvietės scenos mėgėjai. 2009 m. vaikų dramos būreliui čia pradėjo vadovauti Loreta Zdanavičienė. Jis 2010 m. scenos mėgėjus pakvietė į Bitės Vilimaitės pjesės „Mirusiųjų reikalai“ (sukurta pagal Petro Cvirkos apsakymą) premjerą. 2010 m. šis spektaklis buvo parodytas ir Tauragėje vykusiame vaikų ir jaunimo teatrų festivalyje-seminare „Melpomenės globoje“.

Scena iš Jurbarko Konstantino Glinskio teatro spektaklio „Bišpilis“ (pastatyta pagal B. Mačionio legendą). Scenarijaus autorė ir režisierė D. Budrytė-Samiene. 2006 m. Fotografė Milda Pociūtė

Nuo 2002 m. Loreta Zdanavičienė vadovauja ir Jurbarko kultūros centro Girdžių skyriuje veikiančiam suaugusiųjų dramos kolektyvui, kuriam nuo 2007 m. prigijo vardas „Mituvis“. Šis kolektyvas jau yra pastatęs I. Simonaitytės kūrinį „Pini-gėliai“ (2002 m.), K. Sajos „Palangos liūtas“ (2003 m.), J. Grušo „Kelionė su kliūtimi“ (2004 m.), J. Tumo-Vaižganto „Žemės ar moteries“ (2005 m.), K. Sajos „Kepurė dega“ (2006 m.), Grabliauskaitės „Pamestinukė“ (2006 m.), K. Binkio „Kai at-sarga daro gėdą“ (2007 m.), Žemaitės

„Trys mylimos“ (2007 m.), J. Baltušio „Parduotos vasaros“ (2008 m.), H. Čigriejaus „Talkininkai“ (2009 m.), B. Judino „Erudicija“ (2009 m.).

„Mituvis“ – daugelio Girdžių gyvenvietėje vykstančių renginių iniciatorius bei organizatorius. Jis rūpinasi ir Girdžiuose vykstančios tradicinės Klotimo teatrų šventės rengimu.

LITERATŪRA:

1. Vengris A., *Konstantinas Glinskis*, Vilnius, 1965.

Scena iš Jurbarko Konstantino Glinskio teatro spektaklio „Kristijonas Donelaitis „Metai. Rudens gėrybės“. Režisierė D. Budrytė-Samiene. Fotografas Algis Petraitis